

Koekaivaus Laitilan Soukaisten Savemäen kalmistossa kesäkuussa 1953. Liitteinä 2 karttaa ja valok. levyt 17531-17538. Löydöt 13280:1-2.

Ollessani kesäkuussa 1953 suorittamassa jälkikaivausta Laitilan Soukaisten kansakoulun lähellä hävitetyllä hautarauniolla näytti maisteri Kustaa Ala-Kaila läheisellä Savemäeksi nimiteyllä mäellä kiviraunioita, joita hän arveli rakennusten pohjiksi. Kysymyksessä on selvä tarhakalmisto, jossa keskellä on pyöreä röykkiö, sen itäpuolella 2-3 selvää ja länsipuolella useampia osaksi epäselviä suorakaiteenmuotoisia kivistien reunustamia tarhoja. Erillisenä on keskiröykkiön laidasta n. 20 m lounaaseen vielä pieni, n. 3 m:n läpimittainen hieman epävarma raunio.

Mäki sijaitsee parisataa metriä kansakoulun rauniosta luoteeseen, Raitamäen talon maalla. Tein raunioalueesta karttaluonnoksen (liite n:o 1), josta sen yleisluonne selvinnee, ja kaivatin kaksi itäpäässä olevaa tarhaa. Kuten kaivauskartasta n:o 2 käy ilmi, oli niissä suurehkoista kivistä tehty reunus ja sisällä matalampaa pienempää kiveä. Suurtein kivistien rajoittama alue kaivettiin koskemattomaan pohjahiekkaan, mutta löytöinä saatiin -itäisimmästä tarhasta heti ylimpien kivien alta - vain rautainen putkellinen keihäänkärki, ilmeisesti roomalaisen ajan esine, sekä yksi ainoa luunsiru. Viimeksimainittu, joka on merkitty karttaan niinkuin keihäänkärkikin, on löydetty läheltä sitä, niinikään läheltä pintaa. Käsittäakseni

on kysymys ruumishaudasta, vaikka siitä ei ole säilynyt mitään muita jäännöksiä. Toisessa sisemmässä tarhassa ei ollut laisinkaan löytöjä ja maa vaikutti koskemattomalta.

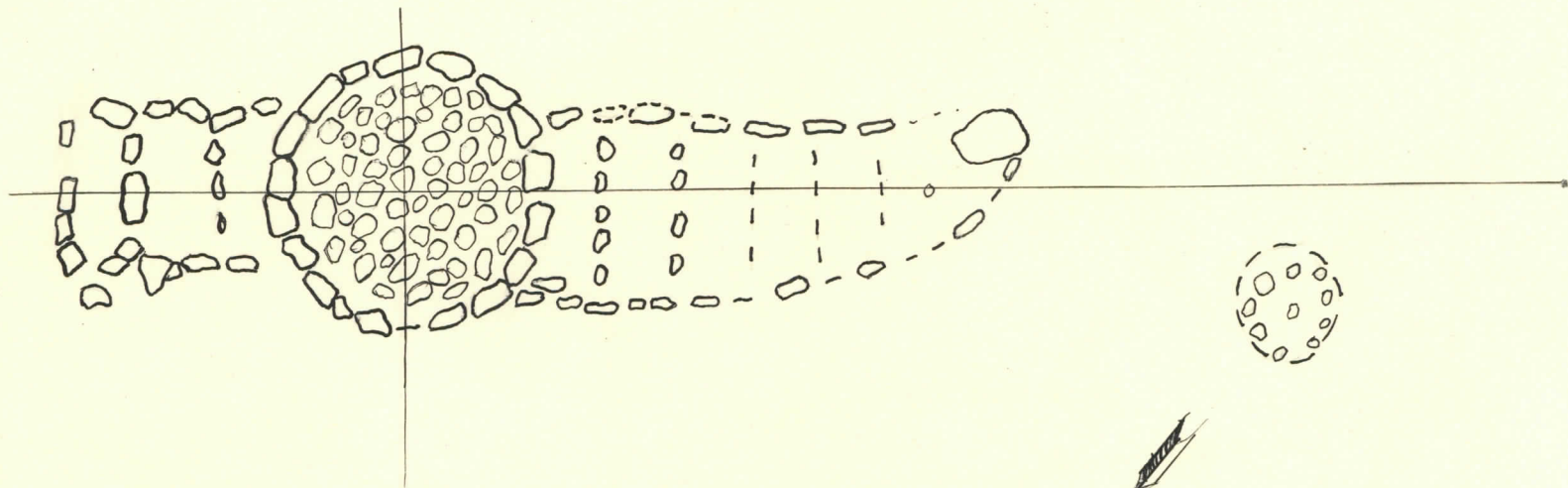
Kiviä oli tarhoissa 1-2 kerrosta, väleissä hiekkamaata, itäisimmässä tarhassa pideltyä. Tarhojen sisäpuolelta poistettua pikkukiveä ei pantu takaisin, mutta reunakivet jätettiin koskematta ja maa niiden sisäpuolella tasotettiin niinkuin valokuvista 17536/7 käy ilmi. Ensimmäisen tarhan kohdalla, sen eteläpuolella on pysty kivipaasi, joka tavallaan muistuttaa hautakiveä.

Kiintopiste + (1,13) tehtiin ensimmäisen kivirivin pohjoisimpaan kiveen.

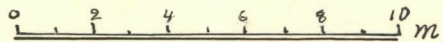
Helsingissä 8 p:nä joulukuuta 1953

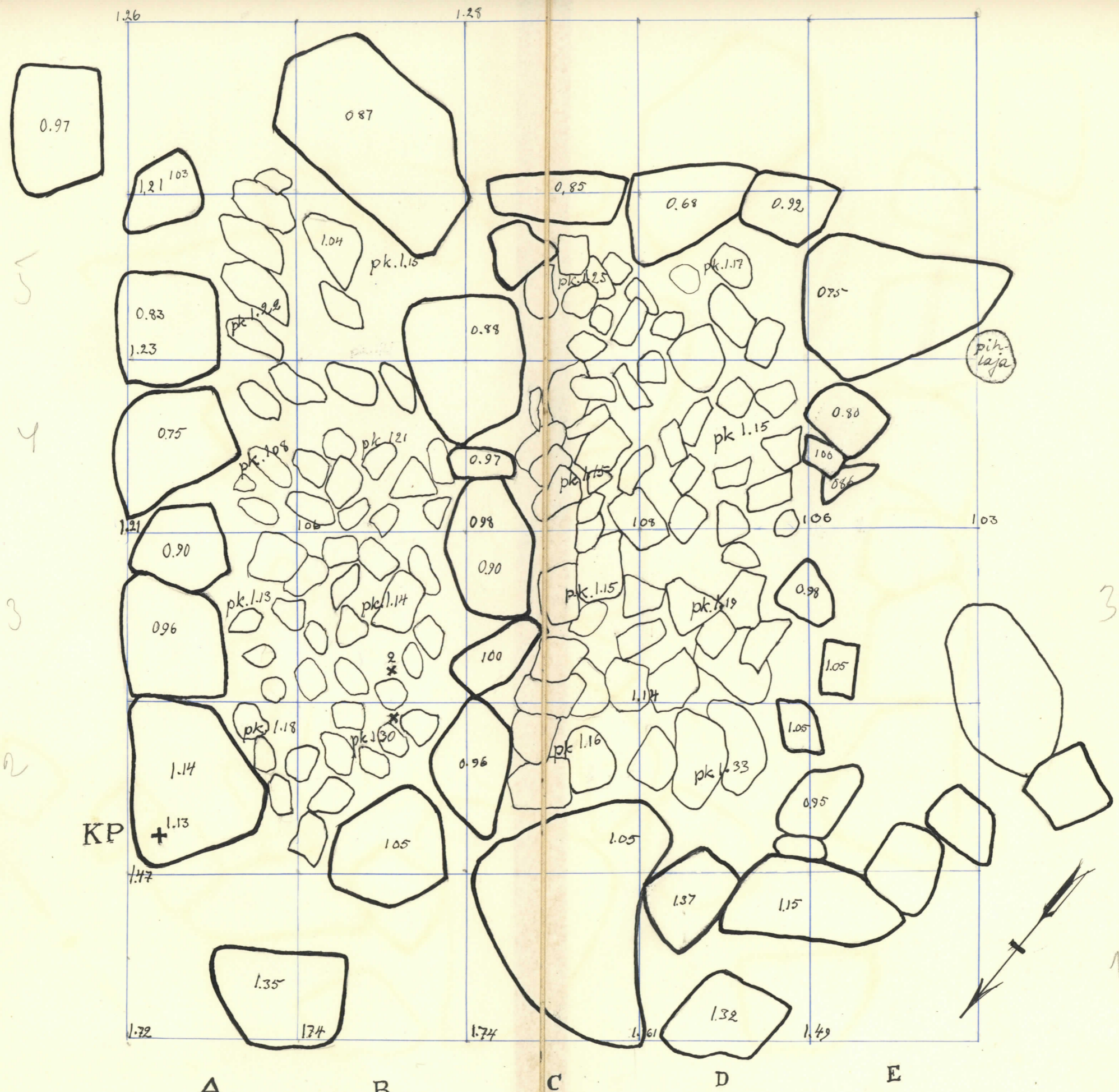
Ella Kivikoski

Karttalite 1.

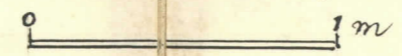
Laitila, Soukainen
Savemäki
E. Kivikoski 1953.

pk = pintakiveys
 x = keihäänkärki (13280:1)
 x = loppala (13280:2)

Laitila, Soukainen
 Savemäki
 E. Kivikoski 1953

Laitila Soukainen
Savemäki

Savemäki valok. N:stä päin, tieitä.
L. 17531

Savemäki valok. NW:stä päin. Me-
het roykkiöllä. L. 17532.

Savemäki. "Tarandia" NO puolelta.
L. 17533.

Elma Kivikoski 1953.

Laitia Soukainen
Savemäki.

Savemaen tarhakalmiston keski-
roykhiö N:stä päin. L. 17534.

Savemaen tarhakalmiston kahden
koillisimman tarhan kivirivä. L. 17535.

Sama kuva.

Elma Kivikoski 1953.

Laitia Soukainen
Savemäki.

Savemäki. Kaksi koillisinta tarhaa
kavauksen jälkeen NW:stä päin. Kivi-
rivit paikallaan. L. 17536.

Savemäki. Samoin kuin edellä. L. 17537

Kavajat Savemäen keskisellä
roijukiöllä. L. 17538.

Ella Kivikoski 1953.